

**JAGAT GURU NANAK DEV PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY
PATIALA**

(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2024/106

22 August 2024

**ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (JGND PSOU) ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ
ਵਰਕਸ਼ਾਪ Lifestyle for the Environment Sustainable Living for a Green Future ਦਾ**

ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਨ

ਮਿਤੀ 22 ਅਗਸਤ, 2024 ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (JGND PSOU), ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 21-22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ "ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ "Lifestyle for the Environment Sustainable Living for a Green Future" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਗੈ: ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਆਗਮਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਯੂਨੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ JGND PSOU ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "3H ਸਿਧਾਂਤ-ਸਿਰ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਹੱਥ" ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ JGND PSOU ਨੇ ਅੱਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਥੀਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ: ਬਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. JGND PSOU ਨੇ ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਏਜੰਡਾ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਣ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਡਾ.) ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਣੂਕਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲੈਕਚਰ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਉੱਘੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ, ਸਾਢੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਈ.ਆਰ. ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਆਏ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਈ-ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਫੈਰੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਤਰਾ, ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ JGND PSOU ਦੁਆਰਾ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਵੇਟ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋ: ਕੰਵਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ JGND PSOU ਦੁਆਰਾ ਸੁਆਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਚੌਂਡੀਸਾ ਦੁਆਰਾ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ, ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਹੱਥ-ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਬਰੇਕ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਗੈ: ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਾਜ਼ਰੀਨ, ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਫੇਕਸ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ: ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਟਿਕਾਊ ਮੱਛੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ-ਅਨੁਕੂਲ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਮਨਬੀਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜਸੰਕਰ ਨੇ ਤਿਤਲੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੈਕਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿਕਿਤਸਕ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਸ਼ਿਲਪੀ ਵਰਮਾ, ਪ੍ਰੋ. ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ

JAGAT GURU NANAK DEV PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA

(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਚਾਵਲ ਖੇਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮਾਹਿਰਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਸਮੇਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ-ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੱਲਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ। ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਹਿਰਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ-ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਮਿਤੀ 22 ਅਗਸਤ, 2024 ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਹਿਮੇਂਦਰ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਟਿਕਾਊ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਜਾਵਾ ਨੇ 4 ਆਰ ਦੇ ਮਾਡਲ-ਰੀਡਿਊਸ, ਰੀਯੂਜ਼, ਰੀਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਰੀਜਨਰੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਮੋਹਨ ਆਹੂਜਾ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯੂਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਝੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਰਾਹੀਂ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੁਆਰਾ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤੰਨ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ JGND PSOU ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਨੇ ਸਾਰੇ ਯੋਗਦਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

WJM
22/08/24
ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ

Director-Public Relations Cell
Jagat Guru Nanak Dev
Punjab State Open University
Patiala - 147001(PB) INDIA

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਜਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਮੈਂ 2 ਦਿਵਸੀਯ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਾ ਆਯੋਜਨ

ਪਟਿਆਲਾ, 22 ਅਗਸਤ (ਰਾਜੇਸ਼) : ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਜਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਪਨ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਕੇ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾ ਨੇਰੁਤਵ ਮੇਂ 2 ਦਿਵਸੀਯ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਾ ਆਯੋਜਨ ਕਿਆ ਗਯਾ। ਯਹ 2 ਦਿਵਸੀਯ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਕੇ ਲਿਏ ਏਕ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਵਚਨਬਫ਼ਤਾ ਕੀ ਟਿਕਾਠੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬੋਰਡ ਪਟਿਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਸਪਾਂਸਰ ਕਿਆ ਗਯਾ ਓਰ ਯਹ ਗੋ. ਸਟੇਟ ਕਾਲੇਜ ਆੱਫ ਏਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਕੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ ਮੇਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐ. ਐ. ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਿਕਾਠੀ ਜੀਵਨ ਕੀ ਅਹਮ ਮਹਤਾ ਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿਆ ਓਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਹਲਕਦਮਿਯੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਕੇ ਸਮਰਪਣ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟਿ ਕੀ। ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇਹਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰਾਰ ਨੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕੇ ਵਿਥਯ ਬਾਰੇ ਸੰਖਿਪਤ ਜਾਨਕਾਰੀ ਦੀ। ਤਸਕੀ ਗੁਰੂਆਤੀ ਟਿਪਿਧਿਯੋਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜ ਮੇਂ ਟਿਕਾਠੀ ਅਥਿਯਾਸੀਂ ਕੀ ਤੁਰੰਤ ਜਰੂਰਤ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿਫ਼ ਕਿਆ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਡਾ.) ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਠਕਾ ਪੰਜਾਬ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਟਿਕਾਠੀ ਕ੍ਰੁਪਿ ਅਥਿਯਾਸੀਂ ਓਰ ਤਨਕੇ ਬਿਯਾਪਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵੀਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਅਨਮੋਲ

ਜਾਨਕਾਰੀ ਦੀ। ਕਾਰਯਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬੋਰਡ ਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਆਦਰਸ਼ ਪਾਲ ਵਿਗ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਈ.ਜੀ. ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰਕਸ਼ਾ ਕੀ ਤਲਸਾਹਿਤ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫਾਂਚੇ ਕੀ ਅਹਮ ਭੂਮਿਕਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਚਚੀ ਕੀ।

ਮੁਖਯ ਮੇਹਮਾਨ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਸਿਫ਼ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀਂ ਓਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ) ਨੇ ਜਮੀਨੀ ਸੁਰ ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਹਲਕਦਮਿਯੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਓਰ ਸਮਾਜ ਕੀ ਸਿਰਕਤ ਕੀ ਮਹਤਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਯਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿਆ।

ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕੇ ਪਹਲੇ ਦਿਨ ਕੀ ਸਮਾਪਿਤਿ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾ ਤੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਕੇ ਖਨਯਕਾਦੀ ਸ਼ਬਦੀਂ ਕੇ ਸਾਥ ਹੁੰ। ਈਸ 2 ਦਿਵਸੀਯ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਮੇਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਭੀ ਮੇਹਮਾਨ ਨੇ ਸੁਰਕਾਰੀ (ਸਟੇਟ) ਕਾਲੇਜ ਆੱਫ ਏਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਮੇਂ ਏਕ ਵ੍ਰੁਖ ਲਗਾਨੇ ਕੀ ਮੁਹਿਮ ਮੇਂ ਹਿਸਸਾ ਲਿਆ ਓਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕੇ ਅਨੁਪ੍ਰਯੁਕਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਪਰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਿਆ।

ਦੂਸਰਾ ਸੈਸ਼ਨ ਪੈਨਲ ਚਚੀ ਪਰ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਰਹਾ, ਜਿਸਮੇਂ ਠੁਕਾ ਓਰ ਪਾਨੀ ਕੀ ਸੰਭਾਲ, ਅਵਸ਼ਯ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਓਰ ਸਿੰਗਲ ਯੂਜ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕੀ ਕਮੀ ਕੇ ਲਿਏ ਕਾਰਯੋਗੀਲ ਹਲੀਂ ਕੀ ਖੋਜ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਯੋਂ, ਵਿਦਿਯਾਥਿਯੋਂ ਓਰ ਕਮਿਯੂਨਿਟੀ ਸਦਸਯੋਂ ਕੀ ਡਕਡੁਕ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਅਪੀਲ ਕੀ ਗਈ।

ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕੇ ਦੌਰਾਨ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਸੰਮਾਨਿਤ ਕਰਨੇ ਹੁਏ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ। (ਚੁੱਦਰ)

'ਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਮਾਪਤ

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ ● ਪਟਿਆਲਾ : ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਜਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ : ਹਰੇ ਭਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਲਿਵਿੰਗ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਨ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਗੋ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਗ੍ਰੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਟਿਕਾਠੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਲਈ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸੰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਟਿਕਾਠੀ ਅਧਿਆਸਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਥੀਮ ਦੀ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਣ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਡਾ.) ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਠਕਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਟਿਕਾਠੀ ਮੰਡੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ 'ਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ।

ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਸਾਡੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ-ਅਨੁਕੂਲ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਮਨਬੀਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਟਿਕਾਠੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੋਕਿਆਂ ਤੇ ਚਿਕਿਤਸਕ ਖੋਜ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਸ਼ਿਲਪੀ ਵਰਮਾ, ਪ੍ਰੋ. ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਧਤਾ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਹਿਮੇਦਰ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਟਿਕਾਠੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਜਾਵਾ ਨੇ 4 ਆਰ ਦੇ ਮਾਡਲ-ਰੀਡਿਊਸ, ਰੀਯੂਜ਼, ਰੀਸਾਈਕਲ ਤੇ ਰੀਜਨਰੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਮੋਹਨ ਆਹੂਜਾ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯੂਝ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ।

Photos

Links

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=122198507882031399&set=pcb.122198508230031399>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=122198772848031399&set=a.122130675002031399>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=122198772452031399&set=a.122130675002031399>

https://www.instagram.com/p/C_ArTvuBVjI/?hl=en

https://www.instagram.com/p/C_ArNdSBVP3/?hl=en

https://www.instagram.com/p/C--D03VvKeo/?hl=en&img_index=1